

Tilsynsrapport for: Mosebo børnehave og Naturbussen

Dato for observationerne:	Uanmeldt den 13. dec. 2023 og den 14. november 2023. Anmeldt den 3. januar 2024 (Mosebo) og den 4. januar 2024 (Naturbussen)
Dato for dialogsamtalet:	Den 9. januar 2024
Deltagere i dialogsamtalet:	Tina Zanoni Andersen (Pædagog og TR), Peter Pindborg Folden (Dagtilbudsleder), Linda Poulsen (Forældrebestyrelsesmedlem), Anja Frost Helt (Pædagog og AMR), Julie Overby (formand for forældrebestyrelsen), Birgitte Morey (pædagog), Helle Bak Andersen (Enhedschef), Malene Holst Klarskov (Pædagogisk konsulent) Katrine Kingo Ladegaard (Pædagogisk konsulent).
Fakta om dagtilbuddets opbygning (antal stuer, bygninger og lignende)	

Opsamling på det pædagogiske tilsyn

Udviklingspunkter (opfølgning ved næste tilsyn):
Hvordan kan Mosebo og Naturbussen arbejde med pædagogiske intentioner i forbindelse med samlinger og pædagogiske aktiviteter? (Hvad er formålet? Hvad ønskes børnene at lære)
Hvordan kan Mosebo og Naturbussen sørge for, at udsmykningen er relevant og aktivt i brug?
Hvordan kan Mosebo og Naturbussen få en fælles forståelse af evalueringskultur?
De tilsynsførendes kommentarer
Center for Dagtilbud & Skoler vurderer på baggrund af observationer og den faglige dialog, at Mosebo og Naturbussen kan arbejde med udviklingspunkterne uden yderligere vejledning frem til næste ordinære tilsyn.

Anvisninger	Opfølgning:
Hvordan sikrer Naturbussen at holde opsyn med børnene, særligt i overgangsperioden fra bus til udeområde? Sådan, at der sikres, at der ikke er mange børn ude, uden en pædagogisk medarbejder.	<p>Under observationen ses en manglende kommunikation mellem medarbejderne i forhold til at fordele sig relevant. Derfor er alle 3 medarbejdere på et tidspunkt inde i bussen, mens ca. 8-9 børn er ude og har bevæget sig i en radius så det vurderes, at medarbejderne ikke kan holde øje med dem.</p> <p>Det fremgår af den faglige dialog, at Naturbussens medarbejdere har talt med Peter og har lavet nye aftaler i forhold til at sikre, at de pædagogiske medarbejdere er fordelt relevant i forhold til antal af børn i bussen og udenfor bussen. Medarbejderne fortæller til den faglige dialog, at børnene er gode til at navigere på de naturpladser de kommer og at det er en del af opstarten i naturbussen at lære grænserne for hvor langt man går væk.</p>

De tilsynsførendes kommentarer	
Center for Dagtilbud & Skoler har besluttet at følge op på anvisningen ved at foretage et uanmeldt tilsyn i Naturbussen inden sommerferien 2024.	

Opfølgning fra sidste tilsyn:

Udviklingspunkter:	Hvilke indsatser har I lavet? Hvad har effekten af indsatserne været?
Hvordan skal proceduren for modtagelse af børn på et individuelt og gruppeniveau være i Mosebo/Naturbussen? Mosebo/Naturbussen opfordres til, at proceduren udvikles i samarbejde med forældrene	Der er fast procedure i Mosebo og Naturbussen for hvordan vi modtager nye børn i institutionen. I Naturbussen får de en velkomstpose. Forældrene er med de første dage på tur i bussen, og derefter kører barnet selv, men forældrene kan mødes på destinationen. Fælles for begge er: Der er en velkomstfolder til forældre. Garderobeplads klar når de starter. De kommer på besøg inden start. Der bliver tilbudt samtale ved behov efter tre måneder. Vi er imødekommende, åbne og giver os god tid til nye børn. Inden der starter et nyt barn, italesættes det i den gruppe som barnet starter i. Indkøringen bliver tilrettelagt i fællesskab med forældrene. Der er ikke oprettet en procedure i direkte udvikle med forældrene, men den er lavet efter erfaringer og samtaler med nye forældre. Det kunne være en dialog man kan tage med den nye forældrebestyrelse.
Hvordan vil Mosebo/Naturbussen inddrage børnene og forældrene i arbejdet med børneværddierne	I Naturbussen har de talt med forældrene om det på forældremødet, og talt ind i de gode børneværddier. I Mosebo har de talt med forældrene om det løbende, og med børnene til samling.
Hvordan vil Mosebo/Naturbussen sikre vidensdeling?	Vi har holdt flere p-møder sammen og p-lørdage sammen. Vi ønsker at skabe mere sparring og dialog imellem Naturbussen og Mosebo. Derudover vil vi arbejde med jobskift, hvor man kan få lov at være nogle dage med naturbussen, eller dage i Mosebo. Derudover er vi sammen i ferierne.
Hvordan skal børnene og forældrene inddrages i evalueringerne?	Personalet evaluerer dagligt med børnene ved samling. Der bliver spurgt ind til deres oplevelser af aktivitet, ture mm. Man kan også se at de tager aktiviteterne til sig, når de leger videre i deres egne lege. Derudover har vi tanker om at kunne evaluere ved andre måneder, f.eks. placere røde og grønne bolde for sjov/ikke sjov eller stå på smileys som passer til hvad man synes om aktiviteten. Forældrene skal der evalueres med til samtaler, forældrebestyrelse og forældremøder.
De tilsynsførendes kommentarer	
Til den faglige dialog drøftes det, om det vil være relevant med en velkomstprocedure. Til den faglige dialog fortæller Mosebo/Naturbussens personale og forældre, at det i forvejen eksisterer. Mosebo/Naturbussen har overvejelser over, om det kan være relevant at evaluere nye modtagelser af	

børn med forældrebestyrelsen. En af forældrene fortæller, at hun oplever en positiv ændring i modtagelsen af børn fra hendes første barn, startede til, da hendes andet barn skulle starte.

Til den faglig dialog fortæller Mosebo/naturbussen at de ind imellem taler om børneværdier til samlinger. Men efter udskiftningen af leder og en del personale, har der ikke været et bevist valg om at arbejde med børneværdier. Det anbefales, at Mosebo/Naturbussen tager en aktiv beslutning om, hvorvidt arbejdet med børneværdier er noget som skal afvikles eller, om det er noget som skal opretholdes og tydeliggøres igen.

Der har været overvejelser om at lave "jobskifte" mellem Naturbussen/Mosebo. Til den faglige dialog fortæller Mosebo, at der er et ønske om at få et tættere forhold mellem Mosebo og Naturbussen. Det kunne være en mulighed at komme i "praktik" hos hinanden. Det fremgår, at samarbejdet mellem Naturbussen og Mosebo blevet styrket – særligt mellem de pædagogiske medarbejdere i forbindelse med, at der er kommet ny dagtilbudsleder.

Familie & netværk:

Den pædagogiske læreplan - Vi samarbejder med forældrene om børns læring:

Forældreperspektiv (Udfyldes af forældrerepræsentanter)	
Hvordan oplever I samarbejdet med institutionen i forhold til børnenes trivsel, læring og udvikling?	Samarbejdet er godt. Vi oplever god og åben dialog.
Er der skabt rammer som giver mulighed for dialog, indflydelse og deltagelse?	JA.
Er der en tydelig forventningsafstemning mellem jer og dagtilbuddet?	JA.
Hvordan kan I som forældre være med til at styrke børnefællesskabet?	Via legeaftaler og deltage i sociale arrangementer.
Hvad sætter I pris på i dagtilbuddet?	Ro, nærvær, mange forskellige aktiviteter, også på tværs af stuer og alder.
Hvad ville I gerne være med til at udvikle på?	Børnehaven er i fremragende udvikling. Det vil vi gerne med til at støtte om om.
Hvilken effekt oplever I, at samarbejdet med forældrene har for børnene?	Skaber positive relationer.
Samarbejde med forældrene (udfyldes af de pædagogiske medarbejdere)	
Hvordan oplever I samarbejdet med forældrene i forhold til	Vi oplever vi har et fint samarbejde med forældrene. Vi holder løbende samtaler hvis der er brug for det. Og igennem den daglige kontakt for eks Aula.

børnenes trivsel, læring og udvikling?	
Hvordan har I skabt rammer, som giver forældrene mulighed for dialog, indflydelse og deltagelse?	Trivsels samtaler, Aula, opstarts samtaler. Forældrene kan altid komme til os som personale, hvis de har brug for det. Vi tilbyder samtaler for dem har behov.
Hvilken systematik har I for afholdelse af forældresamtaler?	Vi har samtaler løbende igennem året. Alle bliver tilbudt samtale ved opstart. Derudover er der fast lagt samtale ind ved skolestart. Imellem den tid er der mulighed for at forældre kan komme til personale og omvendt får behov.
Hvordan sikrer I en tydelig forventningsafstemning mellem forældrene og jer?	Vi laver velkomst folder til forældrene, vi holder forældremøder og skriver daglige beskeder på Aula og diverse tavler. Derudover gør vi plads, og forældre mærker at vi er åbne til at indgå i samtaler for deres barns dag og udvikling.
Hvordan samarbejder I med forældrene om at styrke børnefællesskabet?	Vi taler med forældrene om at lave legeaftaler, det kan være aftaler som skal skabe nye relationer og venner. Derudover taler vi om hvem de ser og leger med i børnehaven, som kan bygges på hjemme. Inddrager forældrene om en evt planlagt aktivitet.
Hvad ville I gerne have forældrene med til at udvikle på?	Vi vil gerne have en større deltagelsesgrad til diverse arrangementer. Derudover ønsker vi et større samarbejde om arrangementer i institutionen.
Pædagogisk kontinuitet Den pædagogiske læreplan – vi arbejder med et læringsmiljø for storebørnsgruppen, der skaber sammenhæng til 0. klasse	
Hvordan arbejder I med pædagogisk kontinuitet?	Rutiner gemmen hele dagen, for at sikre tydeligere og faste rammer for alle børn. Fx, ved overgangen mellem fri leg til frokost, hvor vi skal rydde op, tisse og vaske hænder, dele mad, drikkerdunke og skraldespande ud. Derudover arbejder vi fast med storgruppen i gruppe om tirsdagen, hvor der laves forskellige forløb som gør dem skoleparate. Her er de på tværs af stuer.
Hvilken effekt skaber det for børnene? Tegn?	Det skaber en effekt i at vi kan se at der sker positive relationer på tværs af stuerne. Vi ser ligeledes selvhjulpne børn, som ved hvad de skal, og selv kan gå i gang med det som er deres opgave. Det skaber ro, forudsigelighed og genkendelighed for børnene.
Samarbejde om indsatser	
Hvordan samarbejder I med PPR (pædagogisk psykologisk rådgivning) om indsatser?	Vi har et godt samarbejde med PPR. Vi holder åben dør. Der bliver lavet observationer og sparring vedr. de børn vi har oppe. Vi holder nogle gode åbne netværksmøder, som vi alle får noget ud af. Derudover så har vi ressourceforløb i gang.
Hvordan samarbejder I med Center for Dagtilbud & Skoler om indsatser?	Leder har det primære samarbejde med center for dagtilbud & skoler om diverse indsatser.
Dialogprofilen	
Hvad peger dialogprofilerne på, som kunne være et fælles fokus for børnegruppen?	Dialogprofilerne giver et fælles fokus på sprog, og mere brug af aldersopdelte grupper, som kan sikre børnene relationer i deres årgange.

Hvilke indsatser har I iværksat på baggrund af dialogprofilernes resultat?	Vi har oprettet sprog fredag. Her er der afsat tid og mulighed for at kunne arbejde med sprog. Der bliver etableret forskellige sproggrupper på stuerne.
De tilsynsførendes kommentarer:	
<p>Til den faglige dialog fremgår det, at forældrene oplever, at besvarelsenerne er repræsentative for forældregruppen. Det er den ene af forældrerepræsentanterne, som deltager i den faglige dialog, der har udfyldt materialet.</p> <p>Forældrene fortæller til den faglige dialog, at der er blevet mere ro og, at det er rart at komme i Mosebo og, at det virker som om personalet er mere på. Tidligere har det kunne opleves, at personalet kunne stå i grupper på legepladsen om eftermiddagen, hvilket forælderen oplever er meget anderledes nu, med mere fokus på børnene. Forælderen understreger, at forælderen hele tiden har været glad for Mosebo.</p> <p>Forældrerepræsentanten som har barn i Naturbussen, fortæller at der også har været en positiv udvikling her og, at det kan mærkes, at det pædagogiske personale kan lide hinanden.</p> <p>Til den faglige dialog fortæller det pædagogiske personale, at de også kan mærke, at der er en bedre stemning og, at problemer og udfordringer løses lettere end tidligere. Det pædagogiske personale fortæller, at de oplever at det er et mere samlet hus i samarbejde.</p> <p>Det fremgår til den faglige dialog, at det er det pædagogiske personale, som har udfyldt det skriftlige materiale. I det skriftlige materiale fremgår det, at det pædagogiske personale ønsker en større forældredeltagelse. Til den faglige dialog fremgår det, at det der deltager flere forældre i aktiviteter efter nedlæggelsen af distrikterne, hvor Mosebo/Naturbussen har fået sin egen forældrebestyrelse. Det anbefales, at det overvejes, hvad arrangementer skal bidrage med til børnene og dermed formidle det til forældrene, så det kan give mening. Forældrene fortæller til den faglige dialog, at de godt kan lide at komme der, og har indtryk af, at alle taler med alle.</p> <p>Under observationerne ses variation i forhold til om forældrene går ind på stuerne ved afleveringer og afhentninger. Til den faglige dialog fremgår det, at der ikke har været en hel tydelig udmelding, men at forældrene oplever, at kunne navigere i det, som passer til deres barn.</p> <p>Til den faglige dialog fortæller det pædagogiske personale, at der også er forældremøder, når der i Mosebo/Naturbussen er udarbejdet dialogprofiler. I forhold til dialogprofilerne beskriver Mosebo/Naturbussen til den faglige dialog, at det kan være en fordel at opdele grupperne i alder på tværs af stuerne, da der kommer flere relationer på tværs.</p>	

Trivsel & tryghed:

Den pædagogiske læreplan – Vi arbejder med læringsmiljøer, der tager højde for børn i udsatte positioner

Børnegruppen:

Hvordan er børnegruppens sammensætning?	Vi er i Mosebo normeret til 66 børn og i Naturbussen 22. I Mosebo er de fordelt på tre stuer. Pt. Er vi 69 børn, hvilket giver 23 på hver stue. Vi forsøger at dele det ligeligt efter alder, køn og udvikling, men ser også på relationerne imellem børn og voksne og børn-børn.
Voksen – barn relationen:	
Hvordan arbejder I med, at alle børn bliver mødt anerkendende i samspillet med de pædagogiske medarbejdere?	Vi møder altid børnene hver dag med en glad voksen og et godmorgen. Møder dem med respekt og troen på at de gør deres bedste, og udfordrer dem og skubber dem kærligt. Vi lytter og rummer dem, og møder dem i deres følelser.
Hvordan vil I forsat styrke jeres indsats omkring dette?	Vi føler at det vi gør, er det rigtige, så vi vil fortsætte med dette. Når der starter nye, bliver de oplært i at man siger godmorgen og farvel, og hvordan vi indgår positivt i vores fælles relationer.
Hvilke(n) effekt og tegn forventer I at se hos børnene?	At vi får nogen børn med højt selvtillid/selvværd, der har troen på sig selv. At vores anerkendende måde at møde dem på smitter af på dem, og de bliver gode kammerater som hjælper hinanden.
De tilsynsførendes kommentarer:	
<p>Under observationerne ses nærværende pædagogisk personale med fokus på børnene. Det ses under observationerne, at børnene generelt bliver mødt anerkendende i samspillet med det pædagogiske personale. Under observationerne ses også tydelige tegn på, at Mosebo/Naturbussen har fokus på at skabe kontakt til børnene før en eventuel guidning. Særligt i Naturbussen ses under observation en ro omkring at lære børnene at mærke og sansе deres egen krop – fx kulde/varme, våd/tør.</p> <p>Til den faglige dialog fremgår det, at Mosebo/Naturbussen oplever, at der er et minimum af konflikter mellem børnene. Det samme fremgår af observationerne. Under observationerne blev der ikke set nogle børn, som var kede af det.</p> <p>Under rundvisningen med børnene, bliver børnene spurgt, om der er noget man ikke må i børnehaven. Her svarer børnene, at man ikke må løbe indenfor, slå, sparke, skubbe og, at man skal komme ind, når de voksne siger det. Børnene bliver spurgt, hvad der sker hvis man kommer til det alligevel, her svarer børnene, at så siger man det til en voksen som så siger – prøv igen.</p> <p>Generelt ses det under observationerne, at der er fokus på at opdele sig i mindre grupper. Der ses både voksenstyrede aktiviteter, børneinitierede lege og pædagogiske medarbejdere som indgår i leg. Den sidste del ses i mindre grad.</p> <p>Det ses under observationen, at der kun er relevant voksen-voksen dialog. Det fremgår til den faglige dialog, at der i Mosebo/Naturbussen er arbejdet med, at de pædagogiske medarbejdere er opdelt i zoner og, hvordan de fordeler sig bedst muligt fx på legepladsen.</p>	

Fællesskaber & dannelse:

Den pædagogiske læreplan – Vi arbejder med et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø

Den pædagogiske læreplan – Vi arbejder med læringsmiljøer, der tager højde for børn i udsatte positioner

Dannelse og børneperspektivet:	
Hvordan sikrer I, at børnene oplever, at de har indflydelse på udformningen af dagligdagen og aktiviteterne?	Børnene har medbestemmelse i forhold til aktiviteter og lege på stuen. De er med til at beslutte hvor vi skal hen på tur og hvad vi skal opleve. Derudover er de selv med til at vælge hvad de vil lave kreativt og hvordan vi afholder vores traditioner. Der er også børnedemokrati hvor man kan stemme.
Hvordan inddrager I børnene i hverdagen?	Vi inddrager børnene dagligt i forhold til at de skal være med til at skabe deres egen dagligdag. Der er rammer og rutiner, men alt derimellem er børnene inddraget i hvad der skal ske og hvordan.
Hvilken effekt har det for børnene, at de har indflydelse på deres hverdag og bliver inddraget i hverdagen?	Vi oplever børn som føler sig set og hørt, og som gerne vil indgå i dialog om dagen. De føler sig anerkendt i deres forslag og deres idéer. Det giver en styrkelse af selvværdet og en følelse af at være noget værd. De er med til at få ejerskab af deres dagligdag.
Fællesskab og Inklusion:	
Hvordan arbejder I med børnefællesskaber?	Aldersopdelte grupper, leg på tværs, sproggrupper, turgrupper, legeaktiviteter på inde og ude, venskaber. Spisegrupper.
Hvordan styrker I indsatsen omkring børn i udsatte positioner?	Vi arbejder på samme måde, som med andre børn i forhold til børn i udsatte positioner. Alle børn er ens, men med forskellige forudsætninger. Derfor skal de også behandles ens. Der er dog et øget fokus, og mere hjælp til børn i udsatte positioner, så de kan overskue og magte de aktiviteter som foregår.
Hvilke indsats har I som forebygger eksklusion i børnefællesskabet?	Vi laver legerelationer på tværs af stuerne. Vi laver mindre grupper de kan være i, hvor vi pædagogisk sætter børn sammen, som kunne have fordel af at være sammen. Vi arbejder med blandede aldersgrupper, men sørger for at gå i grupper på tværs for at sikre os at der er børn på alle stuer, som man kan opdage og skabe en relation med.
De tilsynsførendes kommentarer:	
<p>Til den faglige dialog fremgår det, at de på Naturbussen indimellem har afstemning blandt børnene i forhold til, hvor de skal køre hen på dagen. I Mosebo kan de fx have afstemning med børnene om, om der skal være påskefrokost eller julefrokost og heri hvad de skal have med, og hvordan bordet skal dækkes. Det fremgår, at på Naturbussen tilbyder det pædagogiske personale forskellige aktiviteter, som børnene kan vælge til og fra. I Mosebo er der også tilbud om at lave forskellige aktiviteter.</p> <p>Under observationerne iagttages, at der arbejdes med selvhjulpethed i form af ugens hjælper og, at der er forventninger om, at børnene rydder op, når de skifter aktivitet eller er færdige med at lege.</p> <p>Under observationerne ses der efter, om der er børn som går alene rundt. Det ses generelt, at børnene er fordybet i leg over lang tid og det fremgår af observationen, at Mosebo/Naturbussen er opmærksomme på at invitere børn ind i lege, hvis de går alene rundt eller bede dem finde på noget at lege, hvilket børnene godt kan honorere.</p>	

Der ses under observationerne tegn på positive børnefællesskaber. Det ses blandt andet ved længerevarende lege, at børnene inviterer hinanden ind i leg og giver deltagelsesmuligheder i form af tilbud om at dele legetøj og så ses det, at børnene er gode til at kommunikere behov over for hinanden.

Under rundvisningen med børnene, fortæller børnene at de selv har gode venner og, at alle børnene i børnehaven har venner.

Generelt under observationerne, ses et fravær af konflikter, hvor der er brug for hjælp fra de pædagogiske medarbejdere.

Til den faglige dialog fortæller forældrene at de ikke oplever, at deres børn fortæller om konflikter ud over det, som man kan forvente i børnehaven. De pædagogiske medarbejdere oplever heller ikke, at der er konflikter.

Til den faglige dialog reflekteres over:

Hvad vil I gerne have, at børnene mestrer i forhold til konflikthåndtering, når de går ud af Mosebo/Naturbussen? Hvad vil I som forældre gerne have at jeres børn mestrer?

Refleksionen giver anledningen til følgende:

- Hvad er en god ven?
- Respektere hinanden
- Ikke lukke nogen ude
- Kunne sidde og lytte
- Tage imod en besked og forstå den
- Forstå hinanden og hinandens forskelligheder
- At forstå værdien af et fællesskab
- Kunne se andres behov ud over ens eget
- At børnene kan mærke efter
- Kunne sige pyt eller bede om hjælp
- Navigere i konflikter selv
- At lære at sige tingene på en pæn måde uden at skabe en illusion om, at alle skal være venner
- Respektere andre mennesker og kunne give udtryk for egne behov og følelser

Læring, leg, sprog & motorik:

Den pædagogiske læreplan – vi arbejder ud fra at legen er grundlæggende i læringsmiljøerne, og at legen har en værdi i sig selv

Den pædagogiske læreplan – vi arbejder med pædagogiske læringsmiljøer gennem hele dagen

Sprogindsatsen:

Hvilke metodiske overvejelser gør I jer om sprogindsatsen?

Vi holder samlinger hvor vi snakker om alt fra rim/remser, dag/dato/vejr/tøj, snakker rundt om ordet mm.
Ord på legetøjet, legemiljøer som indbyder til snak/kreativ leg

Hvordan bruger I sprogkoordinatorens kompetencer?	Bliver brugt hvis der er spørgsmål ang. sprogvurderinger. Men kunne godt bruges mere.
Hvornår sprogvurderer i børn?	2 sproget bliver alle vurderet, samt når de går i storegruppen (5 år), nogen stuer laver på deres børn når de starter, og ellers bliver der lavet sprogvurderinger hvis der er behov. Vi har netop kørt sprogvurderinger på alle børn i institutionen.
Hvem sprogvurderer børnene?	Pædagogerne sprogvurderer som udgangspunkt, men hvis andre gerne vil lære det, er der også plads til dette.
Hvilke kvalifikationer i forhold til at sprogvurdere børn, har de, der foretager sprogvurderingerne?	De er uddannet pædagoger, nogen med flere kurser. En er sprogvejleder/sprogpædagog,
Hvordan følger I op på handleplanerne? Inddragelse af forældrene?	Vi laver handleplaner og opfølgning på stuemøder. Derudover arbejder vi videre med det i mindre grupper af børn. Vi informerer forældrene når vi laver en sprogvurdering og hvordan det er gået. Vi samarbejder med PPR og har børn på åben dør. Har forældrene med til PPR-møder og informerer dem om hvis vi har børn på åben dør.
De fysiske læringsmiljøer:	
Hvordan har I arbejdet med at udvikle de fysiske læringsmiljøer?	Vi prøver at tydeliggøre hvad de forskellige rum skal bruges til. Vi skaber rum i rummet, og prøver at gøre rummene til spændende legemiljøer.
Hvordan skaber de fysiske læringsmiljøer effekt for børnene hos jer?	At der er mere ro til fordybelse i leg uden forstyrrelser. De har mulighed til at udvikle legen.
Hvilke indsatser vil I arbejde med fremadrettet?	Naturbussen: vil gerne have samling op at køre. Mosebo: arbejde mere i legemiljøer f.eks. i alrummet og på legepladsen.
Leg:	
Hvordan understøtter I legens muligheder og giver den værdi i sig selv?	At der er muligheder for at udforske de forskellige legetyper f.eks. sans-, konstruktions-, rolle- og funktionslege. Følger børnenes spor og følger med, eller giver dem et spor/ide.
Hvordan arbejder I med balancen mellem den børneinitieret leg og aktivitet i forhold til voksenstyret leg og aktivitet?	Hver dag skal være tid til fri leg, og der skal være voksenstyret aktiviteter. Der skal helst være plads til begge dele hver dag.
De tilsynsførendes kommentarer	
Til den faglige dialog fremgår det, at den sprogansvarlige i Mosebo ikke bliver brugt så meget. Det drøftes om det generelle niveau kan styrkes generelt og forebyggende. Og at den sprogansvarlige kan bruges til at vejlede ind i forebyggende indsatser.	
Til den faglige dialog fremgår det, at Mosebo/Naturbussen sprogvurderer alle børn og, at de herigennem får øje på fællesområder som kan arbejdes med i hele børnegruppen.	

Naturbussen fortæller til den faglige dialog, at de vil begynde at holde samlinger, hvor børnene fortæller om måneder, datoer og dage og vejret.

Til den faglige dialog drøftes det, hvad en samling kan indeholde og det anbefales, at Mosebo og Naturbussen får en faglig drøftelse af, hvad formålet i en samling skal være og derved kigge på hvad indholdet i en samling skal lære børnene – hvad er den pædagogiske intention/det pædagogiske formål med en samling?

Under observationerne ses, at stuerne er inddelt i mindre rum/rum i rummene og at der er legetøj og kreative redskaber/materialer er til rådighed for børnene.

Det fremgår til den faglige dialog, at de i Mosebo er i gang med at indrette læringsmiljøer og rum som er tydelige og visuel i indretning som kan fremme sprog. Under observationerne ses der meget udsmykning på stuerne. Det anbefales til den faglige dialog, at Mosebo/Naturbussen ved udsmykning og indretning af stuerne, overvejer hvad og hvilken udsmykning der aktivt bliver brugt og om der muligvis er noget, som kan tages ned. Det drøftes til den faglige dialog, at for meget udsmykning kan skabe visuel støj. Visuel støj kan fx være med til at mindske overblikket og evnen til at koncentrere sig.

Under rundvisningen med børnene fortæller børnene, at de bedst kan lide at lege i alrummet i den husformede hule, hvor man kan læse bøger og på det blå runde tæppe, hvor man kan lege med avengers figurer. Udenfor fortæller børnene, at de bedst kan lide at lege i tårnet, hvor man kan lege brandmand og på bakken bag tårnet, hvor man kan lave mudderkugler. Under rundvisningen med børnene, viser børnene flere gemmesteder indenfor i Mosebo og fortæller, at man kan gemme sig bag bakken udenfor – der kan man også lege med mudder og mudre sig til, når de voksne ikke ser én.

Under observationerne, ses et sprogstimulerende miljø, hvor der bliver læst højt og, at der er bøger til rådighed for børnene. Generelt ses det også under observationerne, at børnene spørger meget og, at der er længerevarende dialoger mellem børnene og de pædagogiske medarbejdere.

I forhold til Mosebo/Naturbussens sprogdata, så bliver der lavet relevante fokuspunkter i hjernen og hjertet og de pædagogiske medarbejdere opsøger sparring hos den sprogsansvarlige pædagogiske konsulent, når det er relevant.

Til den faglige dialog fremgår det, at naturbussen overvejer hvad de skal lave ud fra årstid, dag eller hvad børnene har lyst til. Det ses under observationerne, at der er pyntet årstidsrelevant op og, at der i Mosebo er mange kreative processer, hvor der er fokus på at understøtte børnenes læring – fx blev der lavet kongekroner og imens var der samtaler om hvorfor, at dronningen ikke skulle være dronning mere og at Danmark nu skulle have en konge. Det bliver under observationerne iagttaget, at der primært er en individuel tilgang til kreative aktiviteter, hvor fokus er det enkelte barns kreative proces. Det fremgår af den faglige dialog, at Mosebo/Naturbussen kan arbejde med at tilpasse kreative aktiviteter efter børnegruppens behov, som eksempel blev det drøftet, hvordan man kan lave kroner som en aktivitet, der understøtter at øve sig i at samarbejde.

Til den faglige dialog reflekteres over:

Hvordan kan I arbejde med en pædagogisk intention i forhold til kreative aktiviteter?

Til forældrene: Er det betydningsfuldt for jer, at få ting med hjem, som jeres børn har lavet eller se produktioner, som jeres børn har lavet i dagtilbuddet?

Det fremgår efter reflektionen:

- Det er vigtigt for forældrene at se børneproduktioner
- At se børnenes stolthed
- Mosebo oplever, at der er fokus på at arbejde med børnene ud fra de behov de har – bare ikke i det kreative

Evalueringskultur:

Den pædagogiske læreplan – hvad er vores (de pædagogiske medarbejders) forudsætninger for at arbejde med læringsmiljøer?

Evaluering og refleksion:	
Hvilke indsatser har I iværksat i forhold til at etablere en evalueringskultur og hvordan?	Vi har ikke fået etableret en evalueringskultur. Men vi har snakket om/haft dialog om hvordan er "aktiviteten" gået. Det har vi gjort løbende, men mere mundtligt. Vi har brugt SMTTE model, men den skal vi se om vi skal have i gang igen, eller bruge andet skriftligt værktøj.
Hvordan arbejder I med en metodisk systematik?	Vi evaluerer løbende. Men skal have skabt en kultur hvor vi arbejder metodisk med evalueringer på stuemøder og personalemøder. Det kan være igennem smtte model, de 8 h.er, eller andre måde at gøre det på.
Hvordan får I løbende tilpasset den pædagogiske praksis, I forhold til det, som I udleder af evalueringerne?	Vi har en dialog løbende hvor vi drøfter de forskellige praksisser. Det kan være i mindre grupper når der er tid og mulighed. Derudover så taler man om det på stuerne fra gang til gang når der har været en aktivitet, for om man kan gøre noget anderledes til næste gag.
Hvordan har I sikret medarbejdernes muligheder for refleksion i forhold til evaluering og metodisk systematik?	De har fast tid på deres stuemøder. Der er stuemøder enten hver tredje uge eller hver anden uge, alt efter sæson. Derudover er der fast tid til andet arbejde med hver dag mellem 12-12.30 hvor 1 eller 2 kan gå fra og arbejde. I Naturbussen gøres det på deres p-møder.
Kompetenceudvikling:	
Hvordan har I arbejdet med kompetenceudvikling?	Det er noget vi prioriterer højt i huset. Vi vil gerne udvikle os fagligt, og man har mulighed for at komme på forskellige kurser og uddannelser.
Hvilke behov for kompetenceudvikling har I fremadrettet?	Alle medarbejdere kan komme med ønsker til kompetenceudvikling, som drøftes i samarbejde med leder. Man har altid et behov for at udvikle sig, og styrke sine kompetencer. Det går aldrig i stå.
Hvordan skal kompetenceudviklingen skabe effekt for børnene?	Vi giver børnene muligheder for ny læring og oplevelser. Det er med til at sætte rammer og udvikling for børnene, at personalet bliver dygtiggjort.
De tilsynsførendes kommentar:	

Til den faglige dialog var der ikke tid til at drøfte afsnittet om evalueringskultur. Efter den faglige dialog har den ene pædagogiske konsulent talt med dagtilbudslederen om Mosebo/Naturbussens evalueringskultur. I det skriftlige materiale står der, at Mosebo/Naturbussen ikke har fået etableret en evalueringskultur endnu. På baggrund af observationer, den faglige dialog og samtalen med dagtilbudslederen fremgår det, at Mosebo/Naturbussen dagligt har evaluerende dialog og også evaluerer sammen med børnene. Det Mosebo/Naturbussen mener, når de skriver, at de ikke har en etableret evalueringskultur endnu er, at de ikke har lavet aftaler om, hvordan de skal evaluere, det er planen, at det skal drøftes på et personalemøde. Den pædagogiske konsulent har sendt materialer angående evalueringskultur til dagtilbudslederen.